

Onderstaand artikel verscheen enige tijd geleden in De Gelderlander. Met toestemming van de auteur herplaatsen wij het in Dierplagen Informatie, omdat we u dit verhaal niet wilden onthouden.

Tapijtmot is braakbalmot geworden

De tapijtmot is in ons land volgens Wikipedia, de vrije encyclopedie op internet, uiterst zeldzaam. Onzin! Wij hebben er op het moment honderden in huis.

Tapijtmot

Er zaten geen twee, maar wel honderd motten in mijn werk-kamer, toen wij na een vakantieweekje in de Morvan weer thuis kwamen. Dat het geen kleermotten waren, had ik snel door. Ik ben nu eenmaal opgegroeid in de tijd dat mottengaatjes in onze kleding en mottenballen heel gewoon waren. Elke huisvrouw van toen sloeg immers de schrik om het hart, wanneer ze de kleine strogele vlindertjes door de kamer zag vliegen. Dan werden er kamferballen gekocht en die werden niet alleen in de linnenkast, maar ook in de voegen van het bankstel en vooral tussen de winterkleding gestopt, als die tijdelijk werd opgeborgen. Dorus, Tom Manders, wist erover mee te praten:

*Er wone twee motte, in me ouwe jas
En die twee motte, die wone d'r pas
Je raakt gewoonweg van je stuk als je 't ziet dat pril geluk
Hij vreet me hele jas kapot, alleen voor haar die dot van een mot
Ik noem haar Charlotte, en hem noem ik Bas
Die dotte van motte, in me ouwe jas*

den in een cocon. Een van de dozen, waarin ik de uitgeplozen braakballen bewaar, heb ik toen met plastic folie afgedekt en daar een paar gaatjes ingeprikt. Bij thuiskomst uit Frankrijk bleek dat het folie half was losgeraakt en dat er onder de afsluiting nog eens tientallen tapijtmotten zaten. Het kostte enige moeite om mijn vrouw duidelijk te maken dat de motjes ongevaarlijk waren. Die discussie wil ik u besparen. Klagen over de 'vernietzucht' van motten past ook niet in een natuur-beter afvragen motten in de

van motten past ook rubriek. Je kunt je wat het nut van natuur is.

Dorus was van de levenscyclus van de kleermot, *Tineola biselliella*, bepaald niet op de hoogte. Het zijn niet de motten, de volwassen vlindertjes, die zich aan de wollen weefsels tegoed doen, maar het zijn de rupsen, de kinderen, die de kleding ruïneren. Van een Charlotte en een Bas is dan nog geen sprake. De mottenkinderen zijn nog aseksueel. Ze moeten eerst verpoppen, voordat ze op de sekstoer gaan. Meestal zijn het de mannetjes die vliegend in huis worden gezien. Zij zijn dan op zoek naar vrouwtjes, die meer lopen dan vliegen en zich verschuilen in hoeken en gaten, in de hoop dat hun feromonen, sekslokstoffen, niet onopgemerkt blijven. Na de paring sterft het mannetje en legt het vrouwtje 50 tot 200 eitjes in wollen kleding en dat kan een ouwe jas zijn.

De motjes die met tientallen aan het plafond in mijn werk-kamer hingen, waren groter dan de kleermot en vertoonden 'in zit' een duidelijke zwart-wit tekening. De voorvleugels zijn aan de basis zwartbruin en verder geelachtig wit. Op het voorhoofd dragen de vlindertjes een witte franjebuik. Enig speurwerk in de literatuur maakte mij duidelijk dat we met tapijtmotten te maken hadden. De wetenschappelijke naam is *Trichophaga tapetiella*. *Trichophaga* betekent haarvreter. Op mijn hoofd is weinig meer te halen, maar ik pluis elke maand een aantal braakballen van onze kerkuilen uit om inzicht te krijgen in het prooi-aanbod. In het pluis van de laatste maanden van 2009 trof ik veel levende rupsen van een bepaalde mot aan, die leef-

De rupsen van echte motten zijn opruimers: ze leven van haar, veren, huiden, braakballen, bont, wollen kleding en van leer. Deze onderdelen bestaan uit keratine, een heel moeilijk te verteren eiwit. Uilen, roofvogels en reigers spugen het onverteerbare haar uit als braakballen. Motten beschikken over enzymen die de zwavelverbindingen in de keratine afbreken, waarna hoorn verteerbaar wordt. Hoorn is geen volledige voedingsstof. De dieren die ervan leven, hebben bijvoeding nodig in de vorm van opgedroogd vel, vlees of huidschilfers. Die zijn in braakballen van kerkuilen voldoende aanwezig. Dat de kleermot en de tapijtmot vanwege de uitvinding van synthetische stoffen zeldzaam zijn geworden, kan ik begrijpen, maar dat Wikipedia, meldt dat de laatste waarneming in Nederland uit 1979 dateert, is klinkklare onzin. Tapijtmotten zijn braakbalmotten geworden en omdat het met onze roofvogels en uilen redelijk goed gaat, hebben deze motten weer voldoende toekomst.

In het braakbalpluis: twee tapijtmotten en pophuiden. Verder de schedel van een bosspitsmuis, de onderkaak van een veldmuis en heel veel haar.